

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta tal-21 ta' Marzu, 2013

Citazzjoni Numru. 873/1992/1

**Sydney Ellul Sullivan ghan-nom u in rapprezentanza
tas-socjeta` Eloise Limited**

vs

**David Jones, Carmelo Galea u Alfred Pollacco ghan-
nom u in rapprezentanza tas-socjeta` Valletta Freight
Services Limited**

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni datata t-22 ta' Gunju, 1992, li permezz taghha l-attur nomine espona sintetikament is-segwenti:

1. Illi l-attur nomine kien inkariga lis-socjeta` konvenuta biex tiehu hsieb titrasporta mill-Italja ghal Malta diversi konsenji ta' merkanzija bil-*"Bill of Ladings"* indikati fl-istess citazzjoni promotrici;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Illi nonostante li l-merkanzija in dizamina kollha kienet konsenjata mill-esportaturi Taljani lis-socjeta` konvenuta fl-Italja stess, parti sostanzjali mill-merkanzija qatt ma waslet Malta;

3. Illi ghal dan, hi s-socjeta` konvenuta li hi unikament responsabbli;

4. Illi rizultat tal-istess, l-attur nomine sofra danni ingenti;

5. Illi nonostante li s-socjeta` konvenuta giet interpellata biex tersaq ghal likwidazzjoni u hlas ta' danni sofferti mill-attur nomine, din baqghet inadempjenti;

6. Illi konsegwentement, l-attur nomine aderixxa din il-qorti biex il-konvenuti nomine fuq indikati jghidu ghaliex din il-qorti m'ghandhiex:

i. Tiddikjara lis-socjeta` konvenuta unikament responsabbli ghad-danni kollha sofferti mis-socjeta` attrici;

ii. Tillikwida d-danni kollha sofferti mis-socjeta` attrici;

iii. Tikkundanna lill-konvenuti nomine jhallsu lill-attur nomine fuq indikat id-danni hekk likwidati;

iv. Bl-imghax legali u bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra interpellatorja tas-27 ta' Mejju, 1992, kontra l-konvenuti nomine;

Rat li l-konvenut nomine kien debitament notifikat bic-citazzjoni *de quo* fit-2 ta' Frar, 1993, u baqa' kontumaci;

Rat il-verbal datat l-10 ta' Marzu, 1993, li permezz tieghu l-abbli rapprezentanti legali tal-konvenuti nomine talab li l-konvenuti *de quo* jinghataw l-opportunita` li jiggusitifikaw il-kontumacija taghhom, (ara fol 17);

Rat id-digriet ta' din il-qorti diversament preseduta datat l-24 ta' Gunju, 1993, li permezz tieghu, wara li ddikjarat li:

1. Semghet bil-gurament lill-konvenut Carmelo Galea; u
2. Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri;

Dehriha li l-konvenut irnexxielu jiggustifika l-kontumacija billi x-xhieda li ta li qatt ma rceva c-citazzjoni, ma gietx kontradetta, (ara fol 18), u ghalhekk ikkoncediet it-terminu hemm indikat biex jipprezenta n-nota tal-eccezzjonijiet tieghu in rappresentanza tas-socjeta` konvenuta, (ara wkoll fol 18);

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti nomine fuq indikati datata l-1 ta' Lulju, 1993, (abbundantement sena wara li giet introdotta l-istess procedura), li permezz taghha sintetikament eccepixxa s-segwenti:

1. Illi s-socjeta` konvenuta mhix il-legittimu kontradittrici tal-attur nomine stante li l-merkanzija in dizamina ingarret ghal Malta fuq "*Bill of Lading*" ta' B. Pacorini Srl. li l-agent taghha Malta hi s-socjeta` estera "*Central Marine Recovery Co. Ltd*" u mhux is-socjeta` konvenuta u li ghalhekk, ghandha tigi liberata bl-ispejjez;

2. Illi f'kull kaz, il-qrati Maltin m'ghandhomx gurdizzjoni li jitrattaw kawza bhal din *ai termini* tal-klawsola 19 tal-istess "*Bill of Lading*", (ara fol 28);

Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat l-20 ta' Gunju, 1994, li permezz tieghu il-qorti iddifferiet il-kawza ghad-data hemm indikata bil-ghan li jigu konkluzi l-provi tal-konvenuti dwar "**l-ewwel eccezzjoni**", (ara fol 72);

Rat ukoll id-digriet taghha diversament preseduta datat id-19 ta' Frar, 1996, fejn issa l-kawza kienet differita ghad-data hemm indikata, ghall-provi li kien ghad fadal "dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti nomine u jekk ikun il-kaz ghall-finali trattazzjoni dwar l-istess eccezzjoni", (ara fol 127);

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-verbal datat l-14 ta' Mejju, 1996, fejn wara li l-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet iddikjaraw li ma kellhomx aktar provi dwar l-ewwel eccezzjoni rigwardanti l-legittimu kontradittur, ittrattaw l-istess eccezzjoni u l-kawza kienet differita ghas-sentenza fir-rigward, ghad-data hemm indikata, (ara fol 133);

Rat is-sentenza ta' din il-qorti diversament preseduta datata l-21 ta' Novembru, 1997, li permezz taghha, ghar-ragunijiet hemm esposti:

1. Cahdet l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti nomine rigwardanti l-legittimu kontradittur; u
2. Irrizervat li tiddeciedi dwar il-kap tal-ispejjez fil-gudizzju finali;

Rat il-verbal datat is-17 ta' Frar, 1998, fejn issa l-kawza kienet differita ghad-data hemm indikata biex il-partijiet jindirizzaw it-tieni eccezzjoni, (ara fol 150);

Rat il-verbal datat it-30 t'April, 1998, fejn il-kawza giet differita ghad-data hemm indikata ghas-sentenza, (ara fol 154);

Rat is-sentenza tal-istess qorti diversament preseduta datata l-20 t'April, 2001, li permezz taghha, (ara fol 173 *et sequitur*), ghar-ragunijiet hemm esposti:

1. Cahdet it-tieni eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta rigwardanti n-nuqqas ta' gurdizzjoni tal-qrati Maltin li jitrattaw u jiddeciedu din il-kawza; u
2. Iddifferiet il-kawza ghall-provi tas-socjeta` attrici fil-meritu ghas-seduta ndikata fil-verbal tal-istess seduta fejn inghatat l-istess sentenza;
3. Irrizervat li tiddeciedi dwar il-kap tal-ispejjez fil-gudizzju finali;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-rikors tal-konvenuti datat il-24 t'April, 2001, li permezz tieghu sintetikament talbu li jkunu awtorizzati jappellaw mis-sentenza ndikata fil-paragrafu precedenti datata l-20 t'April, tal-istess sena, (ara fol 176);

Rat id-digriet precedenti taghha diversament preseduta datat is-26 t'April, 2001, u d-digriet datat it-8 ta' Gunju, 2001, fejn iddekretat li stante li ma kienx opportun li tigi akkolta t-talba tal-konvenuti ghall-imsemmi appell, cahdet it-talba – salv id-dritt tal-konvenuti li jappellaw mis-sentenza finali, (ara fol 179);

Rat il-verbal tal-abbli rapprezentanti legali tal-konvenuti datat it-13 ta' Gunju, 2002, li permezz tieghu talbet li tkun awtorizzata tipprezenta nota t'eccezzjonijiet ulterjuri, (ara fol 191);

Rat il-verbal tal-istess data ndikata fil-paragrafu precedenti li permezz tieghu il-kawza giet differita ghall-prezentata tar-rikors kontenenti tali nota u ghall-kontinwazzjoni tal-provi hemm indikati, (ara wkoll fol 191);

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuti datata d-19 ta' Mejju, 2003, li permezz taghha sintetikament ultrjorment eccepew is-segwenti:

1. Illi s-socjeta` attrici ma kinitx il-proprietarja` tal-merkanzija in dizamina u b'hekk, m'hemm l-ebda relazzjoni guridika bejn is-socjeta` attrici u Pacorini u wisq anqas mas-socjeta` konvenuta u dan, stante il-kuntratt ghall-garr tal-merkanzija *de quo* kien sar bejn Pacorini bhala "*carrier*" u Campar Lotto bhala "*shippers*", u t-titolu ghall-merkanzija qatt m'ghadda f'idejn is-socjeta` attrici;

2. Illi s-socjeta` konvenuta kienet biss agent – mhux principal – u allura ma hargitx il-"*Bill of Lading*";

3. Illi s-sigill originali ma kienx f'postu meta l-"*container*" inhatt f'Malta mill-vapur Pinto, u ghalhekk seta' ntmess jew fil-moll ta' Livorno jew fit-tragitt lejn Malta fejn is-socjeta` konvenuta ma kellha l-ebda kontroll stante li kien taht il-kustodja tal-"*Cargo Handling Co. Ltd*" u l-

Kopja Informali ta' Sentenza

merkanzija setghet naqset meta kienet fix-“*Shed Number 2*”;

4. Illi ghalhekk, is-socjeta` konvenuta qatt ma tista` tigi ritenuta responsabbilita` ghall-akkadut;

5. Illi r-responsabbilita` tal-“*carrier*” hi limitata ghall-mitt Lira Maltin, (LM100.00), kull koll u ghalhekk, l-ammont mitlub qatt ma jista' jkun dovut *in toto*;

6. Illi ghar-ragunijiet suesposti, is-socjeta` estera Pacorini u “*The Cargo Handling Company Limited*” ghandhom jigu msejjha fil-kawza;

Rat ir-rikors tal-konvenuti nomine datat id-19 ta' Meju, 2003, li essenzjalment irrepetew verbatim in-nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri fuq sintetikament esposta, (ara fol 210);

Rat il-verbal tal-abbli rapprezentanti legali tal-atturi datat is-17 ta' Gunju, 2003, fejn jirrizulta s-segwenti:

1. Illi l-atturi pprezentaw risposta ghall-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuti;

2. Illi din ir-risposta mhix pero` nserita fl-atti tal-kawza;

3. Illi fi kwalunkwe kaz, l-atturi jirrimettu ruhhom;

Rat id-digriet tal-qorti diversament preseduta datat is-17 ta' Gunju, 2003, li permezz tieghu awtorizzat il-prezentata tan-nota ta' l-eccezzjonijiet gia` nserita fil-process, (ara fol 214)

Rat id-digriet ta' din il-qorti kif preseduta datat it-18 ta' Jannar, 2012, li permezz tieghu awtorizzat lill-kontendenti iddekretat li t-trattazzjoni ssir kemm b'mod skritt fit-termini hemm indikati u oralment, (ara fol 393);

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur nomine datata t-18 ta' Gunju, 2012, (ara fol 397);

Rat in-nota responsiva tal-konvenut et nomine datata t-22 t'Ottubru, 2012, (ara fol 408);

Ikkunsidrat:

Illi l-vertenza odjerna tista' tigi sintetikament kompilata bil-mod segwenti:

1. Illi l-attur nomine kien inkariga lis-socjeta` Valletta Freight Services Limited biex iggiblu x-xoghol minn Padova l-Italja, liema merkanzija giet misruqa jew ma waslitx, (ara fol 35), ghalkemm il-*"container"* li kienet fih, wasal Malta;

2. Illi l-valur tal-merkanzija *de quo* kienet tammonta ghal mija u hamsin miljun Lira Taljana ekwivalenti ghal madwar hamsa u tletin elf Lira Maltin, (LM35,000.00), (ara fol 36);

3. Illi l-merkanzija nvoluta kienet tikkonsisti fi zraben tal-marki Bata u Campar u xoghol iehor tal-marka Lotto, (ara fol 36), mahrug mid-ditta Pacorini, (ara fol 37);

4. Illi d-ditta li tirrapprezenta lis-socjeta` estera Pacorini f'Malta hi s-socjeta` Valletta Freight Services Limited, (ara fol 38);

5. Illi l-merkanzija in dizamina kienet intbaghtet Malta permezz tal-vapur Pinto bil-*"Bill of Ladings"* bin-numri 320136, (ara fol 5), 320137, (ara fol 6) u 320149, (ara fol 7), izda qatt ma waslet fid-destinazzjoni taghha f'Malta, ghalkemm kienet debitament konsenjata lill-agenti tas-socjeta` konvenuta fl-Italja, u li allura tat bidu ghall-kawza odjerna;

6. Illi permezz ta' fax datat is-27 ta' Marzu, 1992, (ara fol 68), l-istess socjeta` konvenuta Valletta Freight Services Limited infurmat lis-socjeta` Eloise Limited li fl-atti odjerni qed tigi rapprezentata mill-attur

nomine Ellul Sullivan, li kienet qed tikkonferma li kienet qed tipprocessa t-talba taghha tramite l-*“underwrites”* taghha bil-ghan li tigi konkluzja l-vertenza li tqajjmet b'rizultat tal-ghibien tal-merkanzija *de quo* tramite l-kumpanija assikuratrici taghha;

7. Illi skont iz-zewg (2) *surveys* li saru in konsegwenza tal-ghibien tal-merkanzija *de quo* jirrizulta li meta gie hekk mill-*Consultant Marine Surveyor* Grima spezzjonat il-*container* in dizamina instab li kien vojt, (ara fol 240);

8. Illi d-danni sofferti mill-attur nomine jammontaw effettivament ghal mija u tmienja u tletin elf, erba' mija u zewgt Ewro u tmintax –il centezmu, (€138,402.18), skont il-prospett u x-xhieda ta' Mark Scalpello, (ara fol 262A *et sequitur* u fol 280 *et sequitur*) bhala telf tal-bejgh soffert mis-socjeta` rapprezentata in atti mill-attur nomine li effettivament baqghet ma waslitx ghandha;

Ikkunsidrat:

Illi hu ghalhekk pacifiku li l-vertenza in dizamina tinduci ghas-segwenti konkluzjonijiet:

1. Illi s-socjeta` kif rapprezentata mill-attur nomine *de quo* ordnat il-merkanzija in dizamina mis-socjetajiet Taljani fuq indikati;

2. Illi din il-merkanzija kellha tintbaghat fuq il-vapur Pinto lejn Malta bil-*“Bill of Lading”* fuq indikati u dan bl-opra tas-socjeta` Valletta Freight Services Limited;

3. Illi meta l-*container* in dizamina li suppost kellu l-merkanzija *de quo* fih infetah mal-wasla tieghu f'Malta, instab li l-merkanzija meritu tal-procedura odjerna ma kinitx hemm;

4. Illi responsabbilita` ghall-esekuzzjoni effettiva ta' tali garr tal-merkanzija in dizamina tirisjedji unikament fuq il-konvenuti fuq indikati;

5. Illi din il-qorti m'ghandha l-ebda alternattiva hlief li takkolji d-dokumentazzjoni prodotta mill-attur nomine rigwardanti d-danni sofferti mill-attur nomine stante mhux biss li l-konvenuti ma ressqu l-ebda kontradittorju fir-rigward izda li l-ammonti prodotti jirrizultaw debitament iprovati;

Ghaldaqstant, din il-qorti m'ghandha l-ebda alternattiva hlief li tirrespingi t-talba rimanenti tal-konvenuti fin-nota tal-eccezzjoni originali taghhom, flimkien mat-talbiet kollha kontenuti fin-nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri taghhom, minnhom ipprezentata abbondantement aktar minn hdax –il sena (11) wara l-introduzzjoni tal-procedura odjerna u konsegwentement takkolji t-talbiet attrici;

Illi allura, in vista tal-premess:

1. Tiddikjara lis-socjeta` konvenuta Valletta Freight Services Limited unikament responsabbli ghad-danni kollha sofferti mis-socjeta` attrici Eloise Limited kif rapprezentata in atti;

2. Tillikwida d-danni sofferti mis-socjeta` attrici hekk rapprezentata fl-ammont ta' mija u tmienja u tletin elf, erba' mija u zewgt Ewro u tmintax –il centezmu, (€138,402.18);

3. Tikkundanna lill-konvenuti nomine fuq indikati biex ihallsu lill-attur nomine fuq indikat id-danni hekk likwidati fil-paragrafu precedenti;

4. Bl-ispejjez, inkluz dawk ta' l-ittra nterpellatorja tas-27 ta' Mejju, 1992, u bl-imghaxijiet legali dovuti skont il-ligi mid-data tal-prezentata tal-azzjoni odjerna, (22 ta' Gunju, 1992), sad-data tal-effettiv pagament.

Kopja Informali ta' Sentenza

Onor. Imhalledf Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----